

Stimuleren van nieuwe

“Verandering roept weerstand op.” Dat weet **Bert van Vuuren** van Natural Plastics als geen ander. Daardoor is het voor organisaties ook vaak moeilijk om de stap naar de circulaire economie te zetten. Zeker als het gaat om aanbestedingen waar verschillende afdelingen bij betrokken zijn, lijkt er vaak iemand te zijn die op de rem gaat staan. Dat is geen onwil, maar zit in de menselijke aard. Van Vuuren ontwikkelde met Vincent van Rijsewijk de Methode Magneet met als doel het stimuleren van nieuwe denk- en werkwijzen om patronen te doorbreken.

AUTEUR: **KATJA VAN ROOSMALEN**

Innovatie valt en staat met de mate van adaptatie. Van Vuuren: “De algemeen aanvaarde stelregel is dat een succesvolle doorbraak voor 25 procent bestaat uit technische innovatie en voor 75 procent uit sociale innovatie. Daarom is het zo belangrijk dat iedereen in een organisatie circulariteit omarmt.” Zelf ervoer hij ook weerstand toen Natural Plastics jaren geleden een cradle-to-cradle boomanker op de markt bracht. Qua prijs was het identiek aan de traditionele boomankers, maar het was veel beter voor het milieu. Toch was het moeilijk om een afzetmarkt te creëren. Het was nieuw, en dat bleek een groot struikelblok.

Menselijk gedrag

Van Vuuren is er echter de man niet naar om bij de pakken neer te gaan zitten. “We wilden weten waarom het niet werd omarmd. Gaandeweg merkten we dat er veel meer mooie circulaire producten op de markt zijn, die iedereen prachtig vindt, maar waarbij niemand de beslissing tot inkoop of implementatie durfde te nemen.” Gesprekken met een gedrags-therapeut wezen uit dat dit heel menselijk is. “Verandering is moeilijk en roept weerstand op. Dat is geen bewuste keuze, maar zo zitten we van nature in elkaar. En dat is precies wat de stap naar de circulaire economie bemoeilijkt.”

Om het stramien te doorbreken ontwikkelde Van Vuuren de Methode Magneet. “Overheden hebben de sleutel tot succes in handen. Zij kunnen optreden als launching customer, mits ze bereid zijn en het aandurven om bestaande patronen te doorbreken. Magneet helpt daarbij vanuit een onafhankelijke positie. Vanuit Magneet bieden we een programma op maat. Geen enkele persoon of organisatie is immers hetzelfde. Het gaat erom het proces van verandering op te starten, door te zetten, te voltooien en te borgen.”

Oplossingen en redenen

“Organisaties die willen veranderen zoeken naar oplossingen, willen ze dat niet dan zoeken ze naar redenen”, weet hij. Omdat die ‘redenen’ de belangrijkste struikelblokken vormen doorloopt hij met organisaties een interessant traject waarbij hij vertelt over zijn eigen ervaringen, het pad dat hij aflegde én zijn verwondering over het feit dat goede producten niet worden gebruikt. “Zo nemen we mensen mee in onze ervaring.” De Methode Magneet bestaat uit vier stappen:

1. Bewustwording
2. Ontwikkeling toekomstvisie
3. Samenwerken
4. Implementeren en bewust onderhouden.

werkwijzen

Natural Plastics introduceerde het cradle-to-cradle boomanker. Dat het zo innovatief was bleek een struikelblok en daarom ontwikkelde het bedrijf een methode om denkpatronen te doorbreken.

“Met zowel opdrachtgevers als opdrachtnemers doorlopen we het proces. We betrekken iedereen erbij en zorgen zo voor een breed draagvlak. Dat is wezenlijk anders dan hoe het voorheen gebeurde in organisaties waarbij iedere afdeling alleen gericht was op de eigen verantwoordelijkheid. Bovendien kijken we naar het heden en de toekomst en stellen de vraag: wat doen jullie al met betrekking tot circulariteit en hoe ziet de ideale situatie eruit? Natuurlijk komen dan ook wel eens beslissingen uit het verleden aan de orde. Wij vinden dat je die beslissingen moet accepteren. Het is nu eenmaal zo. Daarom gaan we liever uit van het heden als nulpunt van waaruit veel te verbeteren is.”

Daarnaast merkt hij dat het doorbreken van hiërarchische patronen zorgt voor nieuwe denkwijzen. “In Denemarken kwamen we in aanraking met een andere communicatietechniek. In sessies stelt iedereen zichzelf alleen voor bij de voornaam, functies worden achterwege gelaten. Vervolgens komt iedereen drie minuten aan het woord om zijn mening te geven. Er mag niet ingebroken worden. Daardoor krijgen ook mensen die van nature stiller zijn, maar wel vaak rondlopen met goede ideeën de ruimte om vrij te spreken. Het resultaat van deze manier van werken is dat er meer begrip ontstaat en een versnelling plaatsvindt in de adaptatie.”

Magneet

Wat Van Vuuren merkt is dat de methode letterlijk werkt als een magneet. “Het is een andere mindset. Maar als mensen eenmaal de nieuwe werkwijze omarmen, zie je ook spin-offs ontstaan. Zo spraken we laatst over klimaatbestendig ontwerpen. Door andere tegels te gebruiken is er meer regenwateropslag te creëren, maar een andere groep wilde ook naar de CO₂-opname in tegelvoegen kijken. Doordat mensen zich open stellen en daadwerkelijk een steentje kunnen bijdragen zie je dat er veel creatiever wordt gedacht en breder naar oplossingen wordt gezocht.” Maar ook het aantal belangstellenden groeit. Binnen het Green Deal-programma was het de bedoeling om drie projecten te draaien (waarbij circulaire producten ingezet worden in de openbare ruimte), maar inmiddels zijn dat er dertig geworden. “En er is belangstelling uit het buitenland”, vult hij aan. “Zowel vanuit de Verenigde Staten, Duitsland als Frankrijk ontvangen we aanvragen. Het verschil in culturele achtergrond merken we niet; de menselijke geest werkt overal hetzelfde. Net als in Nederland houden we hen een spiegel voor en laten we zien dat regels niet gemaakt zijn om je achter te verschuilen. Het is de wil om wezenlijk te veranderen die de circulaire economie kan versnellen.”